

- ... LETNÝ ČAS MILOSTI
- ... SVIATOK CYRILA A METODA
- ... INFORMÁCIA ZO ZASADNUTIA
DIŠTRIKTUÁLNEHO PRESBYTERSTVA
ZD ECAV
- ... AKTUÁLNE K VOLBÁM
- ... MODLITEBNÁ REŤAZ
- ... ŽIVÁ VIERA Z ÉTERU – ROZHOVOR
- ... REFORMAČNÉ OKIENKO
- ... MAJSTER JÁN HUS
- ... AKO ČÍTAŤ BIBLIU

**"Prosím vás, aby ste sa milovali,
dobrých násilím utláčať nedali
a pravdu každému priali."**

Letný čas milosti

*„Ved' On (Otec, ktorý je v nebesiach) dáva vychádzať slnku na zlých aj na dobrých
a zosiela dážď na spravodlivých aj na nespravodlivých.“ Mt 5, 45*

Milí čitatelia,

dostáva sa nám slnko aj dážď – a sme skôr dobrí či zlí? Alebo inak: spravodliví či nespravodliví? – tieto kontrasty a mnohé iné, ktorých je Biblia plná, charakterizujú človeka v jeho podstate. Kam sa zaradíš, milý čitateľ, v tejto chvíli ty sám?

V dnešnej situácii, v ktorej sa nachádza naša cirkev, nám veľmi často prídu na myseľ práve tieto slová Pána Ježiša. Viacerí sa nimi utešujeme. A čo sa nám o nich zdá? Lahodia nášmu uchu? Premýšľame nad nimi? Vidí sa nám, že to Pán Boh „vymyslel“ dobre? Alebo sme tí, čo posudzujeme Božie konanie, namietame a dokonca určujeme, ako by to malo byť?

Fakt je ten, že kontrasty sú tu a patria k nášmu životu. Dennodenne sme nimi konfrontovaní. Viditeľné kontrasty medzi ľuďmi: muži a ženy. Alebo aj ročné obdobia: jar/jeseň a leto/zima. Neviditeľné kontrasty v nás – náš charakter a povaha. Niečo je skryté, niečo vychádza aj na povrch. Som dobrý alebo zlý? Som spravodlivý alebo nespravodlivý? Som výbušný alebo pokojný? Som praktik, či viac teoretik? Som skromný a pokorný, alebo skôr rozšafný a pyšný?

Aj ECAV dnes je plná kontrastov. Vezmime si kontrast v informáciách, ktoré prinášajú tri najznámejšie médiá: EPST, Evanjelický východ a Reformačné listy. Jednostranné informácie EPST presiaknuté nenávisťou, zlobou a nespravodlivosťou v kontraste s Reformačnými listami, ktoré sa snažia skrivené a otočené informácie napraviť, obhajovať pravdu, brániť česť a dobré meno ECAV, ako aj niektorých jej ordinovaných i neordinovaných služobníkov. A nad tým všetkým bdie Evanjelický východ, ktorý, ako jediný dnes, prináša naozaj objektívne čítanie, múdre, dobré a láskavé slovo, posilu a povzbudenie, ktoré tak veľmi potrebujeme.

Leto je čas, keď nás hreje slnko svojimi lúčmi – pomyslime na to, že hreje aj dobrých aj zlých, keď padá dážď vedzme, že je tu aj pre spravodlivých aj pre nespravodlivých. Súd treba prenechať Pánu Bohu. Len sa vždy rozhodujeme v slobode Božích detí pre dobro a pre spravodlivosť, aj keď by sme museli strádať či trpieť. Využime letný čas milosti na obnovu nášho ducha i duše. Cez rôzne duchovné stretnutia sa nechajme Pánom Bohom občerstviť. On chce, aby sme sa opäť nadýchli či už cez biblické tábory, festivaly viery ako napríklad SEMfest či CAMPfest, prostredníctvom kresťanských konferencií a letných zborových alebo dištriktuálnych aktivít, no rovnako aj Službami Božími v našich zborových spoločenstvách. Kiež On sám formuje náš charakter a povahu. Nech On premieňa zlo a nespravodlivosť a urobí nás hodnými lásky a milosrdenstva, aké nám neprestajne preukazuje. Nech nás požehná, zažiarí v našich srdciach a prebýva v nás. Nielen cez leto, ale aj po zvyšok života.

Sviatok Cyrila a Metoda

(kázeň, 8. 7. 2018, Levice)

Jób 5, 17 – 21

„Blahoslavený človek, ktorého Boh karhá, nepohrdaj teda kázňou Všemohúceho. Lebo On raní. On aj obväzuje. On udiera, ale Jeho ruky liečia. Zo šiestich súžení ťa vytrhne, v siedmych sa ťa nedotkne nešťastie. Počas hladu ťa vykúpi zo smrti a počas vojny z dosahu meča. Ukrytý budeš pred bičom jazyka, nemusíš sa báť skazy, keď príde.“

Bratia a sestry,

starozmluvný Jób prežil vo svojom živote veľa bolestí, keď sa mu v okamihu takpovediac zrútil celý život. Prišiel o deti, o majetok, nakoniec aj jeho zdravotný stav sa veľmi zhoršil.

Potom ho navštívili jeho priatelia, ktorí sa mu snažili pomôcť v jeho utrpení. Jeden z nich sa volal Elífaz. Záver z jeho reči k Jóbovi som prečítal pred chvíľou. V tomto odseku sa nám ukazuje krásny obraz Hospodina ako takého, ktorým skutočne je. Elífaz zdôrazňuje Božiu schopnosť vyslobodiť ľudí z problémov života a na dôkaz toho hovorí o siedmich typoch ťažkostí, z ktorých Boh vyslobodzuje.

Hovorí o záchrane v období hladu, o ochrane pred nebezpečenstvom zbraní, ako aj pred útokom ľudského jazyka. Tento útok jazyka býva niekedy horší, než útok meča. Pán Boh nenávidí ohováranie, klamstvo a zle namierené slová. To si dobre uvedomoval aj autor 141. Žalmu, v ktorom prosí: „Ó Hospodine, postav mi hliadku k ústam a dvere mojich perí chráň. Nedovoľ môjmu srdcu prikloniť sa k zlému, dopúšťať sa skutkov bezbožnosti s mužmi, čo sa dopúšťajú neprávostí, ani okúsiť ich lakotu“ (Žalm 141, 3 – 4).

Apoštol Jakub vo svojej epištole píše: „Podobne aj jazyk, – je malý úd, ale chváli sa veľkými vecami. Ajhľa, aký malý oheň, akú veľkú horu zapáli“ (Jk 3, 5).

Lenže Hospodin dokáže byť ochranou aj pred mečom jazyka. Preto Elífaz hovorí Jóbovi: „Ukrytý budeš pred

bičom jazyka, nemusíš sa báť skazy, keď príde“ (Jób 5, 21).

Bratia a sestry – tieto slová platili nielen pre starozmluvného Jóba, ale platia pre každého veriaceho človeka v každej jednej generácii, ktorý berie vo svojom živote Pána Boha vážne. Vo štvrtok sme si na našom Slovensku pripomenuli sviatok našich vierozvestcov Konštantína a Metoda a dnes si všimneme, ako ich Pán Boh chránil pred ľudskými rečami a všetkým zlom, ktoré sa proti nim stavalo.

Konštantín s Metodom prišli v roku 863 na pozvanie kniežaťa Rastislava k našim predkom na Veľkú Moravu, kde sa pustili do pozhnanej práce. Konštantín na základe 38 znakov gréckej abecedy zostavil abecedu tzv. hlaholiku. Pomocou tohto nového písma preložili z gréčtiny do staroslovienskej texty evanjelií a epištol určené na nedele a sviatky a zároveň aj modlitby pre liturgické potreby cirkvi.

Hlavným a bezprostredným ťažiskom misie vierozvestcov bola výchovná činnosť v kresťanskej viere. Knieža Rastislav zhromaždil žiakov a zveril ich na vzdelávanie našim misionárom. Po štyridsiatich mesiacoch sa Konštantín s Metodom spolu aj so svojimi žiakmi vydali na ich vysviacku za kňazov do Konštantínopola, dnešného Istanbulu. Cestou sa zastavili u kniežaťa Kocela na Balatone, ktorý sa vtedy nazýval Blatnohrad. Knieža Kocel prejavil veľký záujem o slovienske písmo, ktorému sa aj naučil a Konštantínovi a Metodovi zveril svojich 50 žiakov, aby ich ďalej vzdelávali.

Odtiaľ pokračovali naši vierozvestcovia do Benátok, kde musel Konštantín obhajovať svoje dielo, preklad liturgie, proti tzv. „trojjazyčníkom.“ Jednalo sa o kňazov, ktorí zdôrazňovali skutočnosť, podľa ktorej sa má Boh oslavovať iba v gréckom, hebrejskom a latinskom jazyku. Konštantínovi hovorili: „Človeče, povedz nám, prečo si zostavil teraz Slovienom písmená a učíš ich, ktoré nikto iný predtým nevynašiel, ani apoštolovia, ani rímsky pápež, ani Gregor Bohoslovec, ani Hieroným, ani Augustín. My totiž poznáme len tri

jazyky, ktorými sa patrí v knihách chváliť Boha: hebrejský, grécky a latinský“.

Konštantín pokojne odpovedal: „Či nepadá dážď od Boha na všetkých rovnako? A či slnko nesvieti takisto na všetkých? Či rovnako nedýchame na vzduchu všetci? To sa vy nehanbíte iba tri jazyky uznávať a prikazovať, aby všetky ostatné národy a kmene boli slepé a hluché? Povedzte mi, či robíte Boha bezmocným, že nemôže dať, alebo závistlivým, že to nechce?“

Životopisec Konštantínovho života o týchto „trojjazyčníkoch“ píše ešte nasledovne: „Boli to však, čo takto vaveli, kňazi latinskí, arcikňazi, kňazi a učenici. Bojujúc s nimi ako Dávid s cudzozemcami, premohol ich slovami Písma a nazval ich trojjazyčníkmi a pilátnikmi, lebo Pilát tak napísal v Pánovom nápise. No nielen to jediné tvrdili, lež učili aj iné bezbožné veci, keď hovorili, že pod zemou žijú veľkohlaví ľudia a že každý plaz je diablovým stvorením. A kto zabije zmiju, zbaví sa tým deviatich hriechov. Ak niekto zabije človeka, nech pije tri mesiace z drevenej čaše a nech sa nedotýka sklenenej“.

Nebolo to teda jednoduché pre Konštantína a Metoda bojovať proti týmto kňazom. Ale aj v týchto problémoch sa dokázalo Božie slovo z knihy Jóbovej živé: „Ukrytý budeš pred bičom jazyka, nemusíš sa báť skazy, keď príde“. Vierozvestcovia dorazili so svojimi žiakmi do Ríma, kde boli slávnostne privítaní. Pápež starosloviensku liturgiu napriek protestu „trojjazyčníkov“ schválil 10. marca roku 868 s jedinou podmienkou, aby sa pri omši evanjelium najskôr čítalo po latinsky a až následne v staroslovienskej. Bola to veľká vec a Pán Boh si svojich verných ochránil pred zlými jazykmi.

Konštantín sa však už na Veľkú Moravu nevrátil, nakoľko v Ríme po krátkom čase zomrel. Metod sa tam vrátil sám v hodnosti arcibiskupa aj spolu s novovysvätenými kňazmi.

V roku 870 sa však bavorskí biskupi postavili proti Metodovi a ignorujúc pápežovo rozhodnutie ho zajali a uväznili na tajnom mieste v kláštore

„Povedz trom svojim sestrám a bratom, že máš rada, rád našu cirkev, že Ti na nej záleží! Povedz trom svojim sestrám a bratom, že chceš, aby naša cirkev rástla v Božom duchu s Božími ľuďmi a Božími pastiermi na čele!“

Ellwangen. Až po dva a pol roku sa pápež dozvedel, že Metod sa nachádza vo väzení a rozkázal bavorským biskupom, aby ho ihneď prepustili a naspäť uviedli do svojho úradu. Opäť si Pán Boh Metoda zázračne ochránil. Aj keď na čas vo väzení musel trpieť, naplnili sa na ňom slová z knihy Jóbovej: „Zo šiestich súžení ťa vytrhne, v siedmich sa ťa nezmocní súženie“.

Metod požehnané pôsobil na Veľkej Morave ďalej, ale veľkomoravské knieža Svätopluk mal medzi svojimi poradcami dvoch latinských kňazov: Jána z Benátok a Švába Wichinga. Títo dvaja kňazi Metoda falošne obviňovali u pápeža, že zavádza bludné veci, a preto by mal starosloviensku liturgiu zrušiť a zaviesť naspäť latinskú liturgiu.

Je to vždy smutné, ak ľudia v cirkvi sa dopúšťajú rôznych podlých a zákerných vecí. My ako veriaci ľudia máme byť prežiarení láskou Kristovou, ktorú máme svojím životom odovzdávať ďalej. Ak to tak nie je, potom sme na tom duchovne veľmi biedne.

Pápež Ján VIII. zavolał Metoda do Ríma, aby sa zo svojho pôsobenia zodpovedal. Metod sa pred pápežom obhájal a ten v roku 880 nanovo schválil používanie staroslovienskej na Veľkej Morave. Opäť sa naplnili na Metodovom živote slová z knihy Jóbovej: „Ukrytý budeš pred bičom jazyka, nemusíš sa báť skazy, keď príde“.

Život veriaceho človeka v každej dobe je naplnený bojom za svätú vec Kristovu. Pokiaľ bojujeme proti diablovej ríši temnosti, satanovi sa to nepáči. Biblia hovorí o ňom, že strieľa proti nám ohnivé šípy. Takými to ohnivými šípmi sa môžu stať v živote kresťana práve zlé reči, ktoré jeden o druhom človeku šíri s úmyslom uškodiť mu. Ale aj pre nás platia povzbudenie z knihy Jóbovej: „Ukrytý budeš pred bičom jazyka, nemusíš sa báť skazy, keď príde“.

Pán Boh si nás vždy ochráni. Niekedy možno dopustí na nás aj problémy, aby nás preskúšal vo viere, ale nikdy nás pritom neprestáva milovať. Keď na nás aj dopustí pokúšanie, diablovej dá dopredu pevné hranice, ktoré nemôže prekročiť. Pretože diabol môže v našom živote iba toľko, koľko mu Boh dovolí.

Konštantín a Metod svoj boj viery vybojovali až do konca. Nemali to vždy ľahké. Pán Boh nám však dáva v živote prežívať aj takéto ťažšie situácie, aby nás vo viere pocvičil. V knihe Prísloví čítame: „Keď sa Hospodinovi páčia cesty človeka, On naladí k pokoju voči nemu aj jeho nepriateľa“ (Príslovia 16, 7). Preto, keď trpíme od našich nepriateľov, v prvom rade sa modlime o múdrosť spoznať, či je všetko v našom živote viery v poriadku. Lebo Pán Boh si môže použiť aj našich nepriateľov k tomu, aby nás vo viere pocvičil a vychoval.

Zložme aj v dnešný deň pred Božou tvárou to, čo prežívame. Ak nám niekto ubližuje, vložme to v modlitbách do Božích rúk. Modlime sa o Božiu ochranu pred zlobou sveta. Lebo On nás oslobodzuje zo siedmich súžení. Túto skutočnosť prežil vo svojom živote dnes spomínaný starozmluvný Jób, ako neskôr aj solúnski bratia Konštantín a Metod. Božie vyslobodenie a pomoc proti zlobe sveta môžeš prežiť dnes aj ty, keď sa budeš Pánu Bohu spovedať, modliť sa a prijímať sviatosť Večere Pánovej. Amen.

Martin Riecky, ev. farár, Levica

„PRED SVITOM VSTÁVAM; VOLÁM O POMOC; A DÚFAM V TVOJE SLOVO“

ŽALM 119, 147

Milí bratia a sestry,

pozývame vás, pridajte sa ku nám a zotrúvajte v modlitebnej reťazi za našu cirkev. V modlitebnej reťazi pokračujeme každý deň v ranných hodinách medzi 6:00 – 8:00, na 5 – 10 minút sa stíšime k prečítaniu si Božieho Slova a k vlastnej modlitbe.

Nebeský Bože, náš Otče, chválime Ťa za Tvoju nekonečnú lásku a milosť, ktoré preukazuješ nám nespravodlivým a nespokojným hriešnikom. Veľká je Tvoja moc a Tvoja ruka bdie nad nami. Úprimne Ti za všetko, ďakujeme. Odpušť, že sme nekonalí dobré a chodili sme priestrannou bránou a širokou cestou. Túžime pod krížom Pána Ježiša Krista zložiť bremená hriechov, prosíme, oslobod' nás od zlého a daj silu povstať a ísť v mene Tvojho Syna po Jeho cestách v slobodnom duchu. Amen.

Informácia zo zasadnutia Dištriktuálneho presbyterstva ZD ECAV

Dištriktuálne presbyterstvo sa zišlo na svoje tretie tohtoročné pracovné zasadnutie dňa 20. 6. 2018 na BÚ ZD vo Zvolene, kde okrem iných bodov programu bolo potrebné sčítať a vyhlásiť výsledky volieb biskupa ZD ECAV na Slovensku. Na začiatok sčítania hlasov skonštatoval brat biskup Mgr. Milan Krivda, že ku dňu sčítania hlasov všetky CZ doručili výpisy zo zápisníc. Na základe výpisov zo zápisníc z volebných konventov CZ ZD ECAV na Slovensku na voľbu biskupa ZD sčítacia komisia v zložení z členov dištriktuálneho presbyterstva konštatovala:

Počet vydaných voleb. lístkov: 9011

Počet platných

hlasov pre jednotlivých

kandidátov:

Mgr. Ján Bunčák 1051 hlasov

Mgr. Ján Čermák 369 hl.

Mgr. Ján Hroboň 4540 hl.

Mgr. Ján Jančo 759 hl.

Mgr. Michal Zajden, PhD. 2187 hl.

Brat farár Mgr. Ján Hroboň získal 4540 hlasov, nadpolovičnú väčšinu hlasov, čo je 50,38%.

Sčítacia komisia konštatovala, že do funkcie biskupa ZD ECAV na Slovensku bol zvolený brat farár Mgr. Ján Hroboň.

Zvolenému br. biskupovi Mgr. Jánovi Hroboňovi sa volebné obdobie začína 26. 9. 2018.

zdroj : webová stránka ZD ECAV
publikované dňa 28.6.2018

Aktuálne k voľbám

V piatok, 13. 7. 2018, zasadala sčítacia komisia, ktorú tvorí Generálne presbyterstvo, na ktorej boli spočítané hlasy pre kandidátov na post Predsedníctva ECAV.

Brat Ján Brozman získal 3/5 väčšinu (61,57%) hlasov. Bratovi Brozmanovi blahozeláme.

Do druhého kola volieb na post generálneho biskupa postúpili bratia Ivan El'ko a Marián Kaňuch.

Redakcia RL

„Povedz trom svojim sestrám a bratom, že máš rada, rád našu cirkev, že Ti na nej záleží! Povedz trom svojim sestrám a bratom, že chceš, aby naša cirkev rástla v Božom duchu s Božími ľuďmi a Božími pastiermi na čele!“

3/Reformačné listy č. 22; 15. júl 2018

ŽIVÁ VIERA Z ÉTERU

Dagmar Mozolová

Vyštudovala slovenský jazyk a literatúru a germanistiku na Filozofickej fakulte UK a katechetiku na EBF UK. Od roku 1997 pracovala v Slovenskej televízii, najskôr ako moderátorka a neskôr aj ako redaktorka. Od roku 2012 je v Slovenskom rozhlase. Od roku 2014 pripravuje Encyklopédiu spravodlivých, za ktorú získala Krištáľové krídlo a prémii Literárneho fondu. Je vydatá za manžela Petra Mozolu, evanjelického kňaza, a má štyri deti. Je členkou CZ ECAV Bratislava Legionárska.

Dagmar Mozolová, redaktorka a moderátorka RTVS získala v januári 2018 ocenenie Krištáľové krídlo, a to v kategórii Publicistka a literatúra, za reláciu Encyklopédia spravodlivých. Od roku 2014 v tejto relácii, vysielanej na Rádiu Slovensko, Dagmar Mozolová prináša rozhovory so Slovákami, ktorí počas druhej svetovej vojny a holokaustu zachránili mnohých Židov. Do konca roka 2017 bolo odvysielaných 90 častí. Súčasťou cyklu sú aj rozhovory so zachránenými. Encyklopédiu spravodlivých je možné vypočuť si z archívu RTVS:

<https://slovensko.rtvs.sk/relacie/encyklopedia-spravodlivych>, program relácií:

<https://www.rtvs.sk/radio/program/1083>

V roku 2015 spolupracovala na príprave dokumentárneho cyklu Spravodliví, ktorý sa vysielal na Dvojke:

<https://www.rtvs.sk/televizia/archiv/9348/80753>

Dagmar Mozolová pôsobí v oblasti audiovizuálnej tvorby už dve desaťročia. Je výnimočná svojim autorským prístupom k spracovaniu tém. Diváci a poslucháči ju poznajú z náboženských programov vysielaných v STV, SRo, dnes RTVS, či už Televízny posol, Orientácie, alebo z aktuálnej ponuky duchovných programov RTVS.

Dagmar, vieme, že ostatné roky pôsobíš v RTVS, vo verejnoprávnom rozhlase ako redaktorka, moderátorka v oblasti náboženskej tvorby. Vieme však, že tvoja profesionálna cesta začínala v Slovenskej televízii. Ako si na toto obdobie spomínaš?

Nikdy som si nemyslela, že budem pracovať v televízii. Pamätám si, že počas vysokej školy som mala kamarátku, ktorá vtedy predpovedala počasie a ani mi nenapadlo spýtať sa, ako sa dá k takej práci dostať. Pripravovala som sa na to, že budem učiť

buď v škole, alebo v nejakej jazykovke. S mojím vtedy priateľom Petrom sme spievali naše folkové piesne, ktoré mali texty o zmysle života, Bohu, hľadaní a pozvali nás spievať na Celoslovenský ev. festival do Zvolena. Bola tam aj televízia, nakrúcali príspevok do Televízneho posla a aj nás na námestí, a potom sme prehodili pár slov s pánom redaktorom Mikušom. Tým sa to pre mňa skončilo, ale raz prišiel za mnou môj priateľ, že v meste stretol toho redaktora a opýtal sa ho na prácu v televízii a mám sa prísť ukázať, lebo hľadajú moderátorku. Tak sa to všetko začalo. Po roku externého moderovania, kedy som pracovala v EVS, ma prijali do interného stavu ako redaktorku a musela som sa mno-

ho učiť, ale išlo mi to dobre a práca ma veľmi bavila. Pamätám si relácie, ktoré sme koncom deväťdesiatych rokov a na začiatku tohto storočia vysielali z rôznych oblastí života veriacich ľudí, aj o službe cirkvi tým najbiednejším Samaritán, aj publicistický magazín zo života cirkvi Televízny posol, vysielala sa relácia AD REM pre mladých ľudí a ja som sa odvážila robiť napríklad reláciu Dámska jazda, ktorá mala byť príjemným priestorom na stretnutie s veriacimi ženami, ktoré prinášajú hodnoty spoločnosti. Moderovala som Klub Nikodém, to bola diskusná relácia. Naša redakcia – to boli mnohí ľudia, redaktori aj produkční. V roku 2003 som odišla na materskú dovolenku a keď som sa v roku 2010 vrátila, redakcia boli dve kancelárie a boli sme, tuším, piati. Hoci som urobila ešte dva cykly – Pohľad späť a cyklus dvadsiatich svedectiev zo života veriacich ľudí Môj príbeh, po ich skončení už nebola pre mňa práca, keďže publicistická relácia Orientácie mala svojho evanjelického redaktora. Tak som odišla do rozhlasu, ktorý mi je blízky, veď som počas materskej dovolenky pracovala pre Rádio 7. V tom období bola nádej, že bude v televízii prijatých do vysielania viac relácií, aj sme o tom rokovali s vtedajším šéfom a predstavili mu nové návrhy, to bol taký medzičas, keď som bola jednou nohou v rozhlase a jednou v televízii, ale nastala výmena vedenia a potom som zostala už len v rozhlase, hoci v pracovnej zmluve mám napísané, že som dramaturg. Milovala som prácu pred kamerou, rozhovory s ľuďmi, aj prípravu nakrúcania, toto je to, čo má v mojom srdci trvalé miesto.

Poznáme ťa aj ako moderátorku z rôznych cirkevných podujatí a festivalov. Aké akcie najradšej moderuješ?

Nuž, tie som moderovala pred dvanástimi a viac rokmi, odvtedy už nie. Teraz ma oslovili z Východného dištriktu s prosbou o spoluprácu na Dištriktuálnych dňoch, ktoré budú v septembri, tak sa teším. Moderujem rada podujatia, ktoré majú nejaké zameranie a poslanstvo. Uvádzala som do života pár kníh, hudbu, ale pri deťoch veľa času nemám.

Pokiaľ viem, podieľaš na nielen na príprave a výrobe relácií z náboženskej oblasti, ale vstupuješ do éteru aj v iných publicistických formátoch. Aké konkrétne relácie teda pripravuješ v súčasnosti?

V rámci Odboru vlastnej tvorby, ktorého sme ako redaktori súčasťou, máme rôzne relácie. Niektoré beriem ako servis pre veriacich, tam patria napríklad Viera v živote či Duchovné horizonty. Niekoľko z nich veľmi dobre robí dcéra evanjelického farára, dlhoročná redaktorka rozhlasu Naďa Lúčanská. Po odchode pána Gábriša do dôchodku aj tu zostalo len zopár ľudí... Ja sa momentálne na výrobe týchto relácií nepodieľam. Moderovala som tri roky Nočné pyramídy, to bola vynikajúca práca. Momentálne mám dve relácie, ktoré robím len ja, a to v Rádiu Slovensko Opri sa o mňa, kde prinášam príbehy o viere, ktorá mení ľudský život. Tak si mohli vypočuť príbeh narkomanov, ľudí bez domova, príbeh matky autistickej dcéry, ženy, ktorá má desať detí, ženy, ktorá je profesionálnou mamou a jej domácnosťou prešlo 16 bábätiok, ktoré si neskôr adoptovali rodi-

---

„Povedz trom svojim sestram a bratom, že máš rada, rád našu cirkev, že Ti na nej záleží! Povedz trom svojim sestram a bratom, že chceš, aby naša cirkev rástla v Božom duchu s Božími ľuďmi a Božími pastiermi na čele!“

4/Reformačné listy č. 22; 15. júl 2018

ny, vysielali sme aj príbeh Janka Kerekrétiho, ktorý prešiel počas uplynulého roka ťažkou chorobou či príbeh Anky Švarcovej, ktorá tiež stála na hranici života a smrti. Všetky tieto príbehy majú spoločné to, že v istej fáze života do nich vstupuje viera a Boh, a ten mení situáciu, osvetľuje cestu, po ktorej títo ľudia kráčajú. Sú to svedectvá, autentické a pravdivé. Nuž a už piaty rok pracujem na Encyklopédii spravodlivých.

Čo ťa motivovalo siahnuť po téme, ktorá je bolestnou pripomienkou zlyhania človeka v našich dejinách? A čo si prežívala, keď si kontaktovala ľudí, ktorí zachraňovali Židov počas Slovenského štátu?

Myslím, že niektoré veci dostaneme ako dar z neba, a tak to bolo aj s témou záchranu Židov Slováckmi počas vojny. V Rádiu Regina som moderovala jednu reláciu o vzťahoch kresťanov a Židov v súčasnosti. Išli sme naživo a telefonovali sme okrem iného pani Valovej do Kežmarku, ktorá bola v brušku svojej matky, keď jej mama a starí rodičia zachránili v domčeku v záhrade viacerých Židov, pričom za plotom sídlila nemecká posádka. Oni sami boli chudobní sluhovia u majetnej kežmarskej rodiny, tiež žili v skromných podmienkach v nejakom domčeku v tej záhrade. Pani Valová vtedy hovorila o nebezpečenstve, ktoré jej príbuzným hrozilo a o tom, aká je hrdá na nich, že takto pomohli. Reláciu sme odvysielali a začalo mi to vrtať v hlave. Koľko takýchto ľudí sa našlo? Kde ukrývali Židov? Ako sa tí k nim dostali? Ako a kedy im nosili jesť? Ako to bolo s hygienou? Prečo to vôbec urobili, čo ich motivovalo, keď bola vojna a každý chcel prežiť? Ako to prežívali najmä matky, veď mali deti, o ktoré sa určite báli... Tie otázky mi nedali spať. A tak som napísala námet, našla prvý príbeh, ktorý som nahrala, spracovala, aby si v rozhlase vedeli predstaviť, čo asi ponúkam. Vymyslela som si štruktúru tej relácie, vybrala hudbu a zmixovala som ju do finálnej podoby. Nakoniec bola prijatá v Rádiu Slovensko.

Počas 5 rokov sa tvoja relácia autorsky vyprofilovala a je stabilnou súčasťou rozhlasovej ponuky RTVS. Koľko relácií si doposiaľ pripravila, koľko svedectiev si nahrala, prípadne, kde všade sa táto tebou spracovaná téma vo vysielaní objavila?

V rozhlase sme odvysielali 101 príbehov. Je to pre mňa neuveriteľné číslo, keďže som netušila pred tými piatimi rokmi, koľko nájdem ľudí, ktorí si pamätajú, čo sa dialo u nich doma, keď ukrývali prenasledovaných Židov. Väčšinou mi tieto svedectvá rozprávajú deti záchrancov, keďže tí už nie sú medzi nami. fascinuje ma, čo všetko si pamätajú, hoci boli malé deti. Ale mám niekoľko svedectiev aj od ľudí, ktorí majú vyše deväťdesiat a boli to oni, ktorí zachraňovali. V roku 2015 som napísala námety na 10 častí, ktoré bol vysielané v televízii. Predsa len – príbeh spracovaný v rozhlase a v televízii má každý iný dosah a oslovuje ľudí inak. Je rozdiel, keď o niečom len rozprávame, a keď to aj vidíme, a tak som vybrala také príbehy, kde ešte existujú miesta záchranu. Vracali sme sa na miesta, kde ľudia mohli prečkať najstrašnejšie dni a začať nový život.

V uplynulom roku si bola nominovaná na cenu Krištáľového krídla, práve za reláciu Encyklopédia spravodlivých. Ako si prežívala nomináciu a napokon aj získanie ceny?

Už v roku 2017 som bola nominovaná, moje meno bolo jedným z piatich návrhov na KK za rok 2016, avšak nedostala som sa do užšej nominácie troch. Takže o rok som bola znova navrhnutá, a tentokrát to vyšlo. Nominácia teda už nebola pre mňa prekvapením, hoci aj tak som stále premýšľala nad tým, prečo práve ja, keď moji kolegovia mnohí robia svoju krásnu prácu a tiež by si zaslúžili ocenenie. Ako sa blížil slávnostný galavečer, musím povedať, že som prežívala väčšiu a väčšiu stres. Vybrať si vhodné šaty, aj manželovi, upraviť sa tak, aby som reprezentovala nielen seba, ale aj RTVS, zostaviť si v mysli slová, ktorých nebude veľa a zaznie v nich všetko, čo chcem povedať... a v konečnom dôsledku nepotknúť sa na vysokých lodičkách cestou na pódium, kde si človek nevidí pod nohy, lebo svieti plno reflektorov, to všetko bolo pre mňa náročné. Keď som šťastne z pódia prišla naspäť do hľadiska a sadla som si s krídlom v ruke, bola som veľmi rada. Dopredu sme nevedeli, kto krídlo získa. Ešte v ten večer mi prišiel poblahoželať

aj profesor Traubner s manželkou, s ktorým budem nahrávať aj jeho príbeh, on bol tiež zachránené dieťa, a povedal mi, že si nemyslel, že krídlo udelia mne. Predsa len spracúvam tému, ktorá otvára v našej spoločnosti mnohé rany...

Vieme, že pokračuješ v tejto téme naďalej, s akými ohlasmi sa na tvoju reláciu stretávaš vo verejnosti?

Mnoho e-mailov a ohlasov mi chodí, kde mi ľudia píšu, že si poplačú a že ich relácia oslovuje. Myslím si, že mnoho robí dobre vybraná hudba, stála dramaturgia relácie a snažím sa k ľuďom, s ktorými robím rozhovory, pristupovať veľmi empaticky, čo je, dúfam, počuť. Rovnako sa snažím vniesť emóciu do príbehu, aby sme si aspoň trochu vedeli predstaviť, čo asi tí ľudia vtedy zažili. Pri nahrávaní si mnohokrát poplačeme, ale tie slzy do tej relácie nedávam, veď sa nakoniec v príbehoch z Encyklopédie spravodlivých všetko dobre skončilo.

Pomáhali evanjelici Židom počas vojny?

Pomáhali. Mám nahraté príbehy o viacerých farároch, ktorí krstili, čo pomohlo najmä v prvej vlne deportácií, kedy židia boli bráni na základe svojej náboženskej príslušnosti. Ak sa teda niekto preukázal, že je evanjelik alebo katolík, mala som už aj také príbehy, že ho vytiahli na poslednú chvíľu z transportu. Krstné listy však už nepomohli po SNP, keď na naše územie prišli nemeckí vojaci a tí už Židov brali ako národ, a teda sa začala druhá vlna deportácií. Nahrávala som nedávno s pánom profesorom Bakoššom, synom evanjelického farára z Banskej Bystrice, ktorý bol v januári 1945 popravený po udaní. On pomáhal aj Židom, krstil, viem o jednom prevoze prenasledovaných do rodiny evanjelikov v neďalekej dedine Riečka, ktorý on zabezpečoval, ale bol aktívny aj v SNP. Keď jeho manželka zostala na fare sama s tromi chlapcami, synmi, ukrývala jedného mladého Žida. Statočná žena. Bola som nahrávať na fare v Kežmarku, kde pôsobil farár Spišák a stretla som sa aj s jeho

---

„Povedz trom svojim sestrám a bratom, že máš rada, rád našu cirkev, že Ti na nej záleží! Povedz trom svojim sestrám a bratom, že chceš, aby naša cirkev rástla v Božom duchu s Božími ľuďmi a Božími pastiermi na čele!“
5/Reformačné listy č. 22; 15. júl 2018

manželkou, v Žiline, pripravujem príbeh o biskupovi Ruppeldtovi, vieme o farárovi Dérerovi, ktorý mimoriadne pomáhal v Modre, o farárovi Holčíkovi, ktorý tiež krstil v Bystrici, ten príbeh ešte len pôjdem nahráť, a menovať by som mohla ešte viac. Mnohí ľudia mi pri rozprávaní povedali, že sú evanjelici a počas Slovenského štátu sa im nežilo ľahko a pomáhali Židom. Ako napríklad pani Malárová zo Starej Turej, ktorá nás v decembri opustila. Alebo pani Majerová z Kežmarku, ktorej otec pôsobil ako školník v evanjelickej škole v Slovenskej Vsi a tamojší evanjelický pán učiteľ Antol zachránil židovskú rodinu s dvoma dcérami pod svojím bytom v pivnici školy, pričom v druhej časti budovy bývali istý čas nemeckí vojaci... Pomáhali však aj katolíci, baptisti či ľudia bez vyznania.

Rozhlasový éter je nepretržitým prúdom energie, noviniek, informácií. Čo pribudlo nové do tvojej skladby relácií a čo pripravuješ do budúcnosti?

Uvedomujem si, že mám posledných pár rokov, aby som nahrála svedectvá ľudí z obdobia vojny, kým žijú. Preto sa nepúšťam do nových relácií, hoci mi teraz niečo pribudlo z príkazu šéfa, ale chcem zostať zameraná na moju hlavnú tému a rozvíjať ju aj mimo prostredia rozhlasu, či televízie, kde sme nakrútili len desať častí. Je mi veľmi ľúto, že niekoľkí ľudia, ktorých som stihla nahráť, už zomreli. Preto pripravujem svoj vlastný projekt a celou dušou sa budem snažiť zachovať čo najviac o týchto stotočných Slovákoch, ktorí ohrozili seba, aby pomohli iným.

Dagmar, si manželkou evanjelického a. v. duchovného Petra Mozolu. Aká bola a je tvoja cesta viery a cesta manželky farára?

Môj manžel pôsobí síce v cirkevnom zbore na Legionárskej ulici v Bratislave a rotuje s farármí pri príprave biblických hodín, bohoslužieb či iných povinností podľa potreby, ale primárne je v UPC Mosty, kde sa venuje študentom a mladým rodinám. Nie sme farárska rodina v tom zmysle, že by sme bývali na fare. Bývame odjakživa vo svojom a už jedenásť rokov na dedine mimo Bratislavy. Takže seba veľmi nevnímam ako ženu farára v tom klasickom slova zmysle. Obaja máme náročnú službu, no a keďže Peťo nemá klasický zbor v Mlynskej doline vždy je to otázka misie a oslovenia študentov, či vôbec prídu. Kto nerobil takúto službu, nevie si predstaviť, čo obnáša.

Cesta mojej viery sa začala asi v sedemnástich rokoch, keď som si začala čítať sama od seba Bibliu, lebo ma zaujímal jej obsah. Nepochádzam z veriacej rodiny, ani mi nikto o viere nehovoril. Po čase som zistila, že verše ku mne hovoria a vtedy som sa zoznámila s Petrom, ktorý bol na podobnej ceste. Náš príbeh je zaujímavý v tom, že nám nikto nič nehovoril, a napriek tomu si pamätám, že keď sme obaja prišli na vysokú školu do Bratislavy,

vyhľadali sme mládež na Legionárskej a boli sme už veriaci. Posledné roky možno aj pod vplyvom príbehov z mojej relácie si uvedomujem, že ak nie je viera autentická, taká, ktorá mení život človeka, formuje jeho charakter, usmerňuje jeho cestu, pôsobí na jeho skutky, ktoré sa skláňajú k tým, ktorí ich potrebujú, nie je žiadna. Ak okolo nás ľudia trpia, majú nejaký nedostatok, potrebujú reálnu pomoc v nejakej oblasti života a my o tom vieme, a nie sme schopní zastaviť sa pri nich, netvárame sa, že sme kresťania. Posielanie biblických veršikov do esmesky nestačí.

S manželom Petrom máte štyri deti, ktoré sú veľmi talentované a úspešné. Čo vás teší najviac?

Teší nás, že sú šikovní a darí sa im. Najstarší Peter sa dostal do reprezentatívneho tímu juniorov v plávaní na tento rok a každý rok sa musí do reprezentácie kvalifikovať časmi. Dve staršie deti Peťo a Daniela chodia na dorast a všetci traja, teda aj Matúš, účinkovali v gospelovom telese Kids a Young Continentals už päť rokov za sebou, sú výborní speváci i herci. Danielka okrem toho chodila viacero rokov do Detskej dramatickej rozhlasovej družiny, teraz chodí do Detského speváckeho rozhlasového zboru aj na spev do ZUŠ. Chodia na klavír, pretože hudobné vzdelanie je z nášho pohľadu dôležité. Matúš hrá rád futbal a všetci recitujú, samozrejme, na tom si zakladám ja, keďže som recitovala, ale sú úspešní aj oni – umiestnili sa na krajskej a celoslovenskej úrovni.

Myslím si, že je veľmi dôležité, aby sa deti mohli rozvíjať v tom, na čo majú obdarovanie, a to je úlohou nás, rodičov, snažiť sa to rozpoznať a darovať im priestor, čas, trénerov, všetko potrebné na to, aby napredovali. Avšak za najdôležitejšie považujem bezpečie a dôveru, ktorú v rodine majú deti mať. Miesto, kde sa cítia dobre, kde si môžu vyložiť nohy na stôl, kde majú domov. O to sa snažíme, aj keď nám to nie vždy ide. Najmä teraz, keď máme Tomáška, ktorý má dva a pol roka, a zároveň tínedžerov, zladit' všetko je veľmi náročné.

Myslím, že je dobré zdieľať s deťmi aj hlbšie otázky života, viery, hodnôt, ktoré vychádzajú z kresťanstva. Cestu k svojej viere si však musia nájsť sami.

A na záver, aký je tvoj obľúbený biblický verš?

Jer 29,11

Za rozhovor ďakuje Eva Bachletová

Foto: archív DM a Andrej Lojan

Prevzaté z Evanjelickej Bratislavy č. 2/2018, roč. 45

„Povedz trom svojim sestrám a bratom, že máš rada, rád našu cirkev, že Ti na nej záleží! Povedz trom svojim sestrám a bratom, že chceš, aby naša cirkev rástla v Božom duchu s Božími ľuďmi a Božími pastiermi na čele!“
6/Reformačné listy č. 22; 15. júl 2018

Sk 8, 39 „Keď vystúpil z vody, Duch Pánov uchopil Filipa, a eunuch ho viac nevidel, ale rozradostený šiel svojou cestou 40 Filip sa ocitol v Azóte. Pochodil všetky mestá, hlásal evanjelium, kým neprišiel do Cézarey.“

K mojim farárskym povinnostiam patrila aj dvojročná príprava konfirmandov. Základnou pomôckou bola v tých časoch Konvitova učebnica otázok a odpovedí na všetko. Boli tam aj otázky o cirkvi: Ako rozdeľujeme cirkev podľa Luthe- ra? Odpoveď znela: Na viditeľnú a neviditeľnú. Keďže to boli časy socializmu, keď bola cirkev zavretá do kostolov a štátnej moci veľmi záležalo na tom, aby nikde na verejnosti nebola viditeľná, vznikol taký malý vtip: Vraj naša cirkev bude o chvíľu úplne neviditeľná. Preto sme niekedy odpoveď na túto otázku upravili a učili sme konfirmandov o cirkvi vonkajšej a vnútornej, ako to napokon občas napísal aj Luther.

Vonkajšia a vnútorná podoba cirkvi

Vonkajšia podoba cirkvi je taká, ako ju vníma okolie. Do toho patrí jej organizačná štruktúra, liturgia, obrady, spôso- by zvestovania evanjelia Ježiša Krista. To všetko je na základe Biblie formované cirkevno-právnymi predpismi, ktoré navonok zabezpečujú určitý poriadok a jednotu cirkvi. Vnútna cirkev – to je niečo iné – to je spoločenstvo veriacich v Ježiša Krista, je to podoba cirkvi ako ju vníma Ježiš Kristus, keďže nijaký človek nevie posúdiť, či ten, alebo tamten člen cirkvi je naozaj veriaci. To vie posúdiť naozaj len náš Pán 1Kor 4, 5.

Lenže máme problém, keďže okolie nás posudzuje podľa toho, čo vidí a zažíva s cirkvou a cirkevníkmi. Preto je Lut- herova úvaha dobrou pomôckou na porozumenie cirkvi, jej podobe a úlohe v tomto svete. V rozhovoroch s kritikmi som si na jej základe vytvoril vetu, ktorá mi pomáhala ten problém prekonávať. Je to len pár slov: „Nie všetci, ktorí chodia do kostola sú veriaci, ale všetci, ktorí sú veriaci, chodia do kostola!“. V podstate sme tam pomiešani – kúkoľ s pšenickou a ...

Ktosi povedal, že aké by to bolo jednoduché, keby kresťania boli napríklad mačky a nekresťania psy. Viem to rozlíšiť. Zo psa nebude mačka. Lenže v cirkvi je to ináč. Kresťanom sa človek nerodí, kresťanom sa stáva. Je to proces. Luther vo vysvetlení Krstu sv. o tom hovorí takto: „*Krstenie vodou znamená, že starý človek v nás má byť ustavičným pokáním topený a mŕtvený, aby v nás povstával nový človek*“. Nieкто hovorí, že je kresťan a ešte nie je kresťanom, alebo už nie je kresťanom. Iný zas tvrdí, že nie je kresťanom, ale už sa ním stáva, alebo ním bol. Cirkev je pole, priestor, kde sa toto deje. Ten, ktorý je už viacej kresťanom, pomáha celkom samozrejme tomu, kto ním ešte nie je. Alebo ten, kto hľadá a chce nájsť pomáha celkom samozrejme tomu, kto nemá záujem, ktorý nehľadá a je mu všetko jedno. Hovoríme tomu aj misia. Rozhodne cirkev nie je priestor, kde by sme jeden druhého kritizovali, posudzovali, odsudzovali, odmietali a podobne. To je **priestor, kde sa vzájomne prijímame a učíme sa jeden druhého prijímať** – v láske a v odvahe viery. V nádeji, že raz všetci spoznajú pravdu, ktorá vyslobodzuje J 8,30 – 31.

S cirkvou máme problém. Rozum nám hovorí, že človek sa nezmení. Kto je raz dobrý, je dobrý a kto je zlý, ten je zlý. Nebude zo psa slanina, ani z vlka baranina. Do takého nášho zmyšľania vstupuje Ježiš so slovami: A bude! Predstavte si, že bude. Ide o zmenu. Pokánie čiňte znamená predsa „zmeňte zmyšľanie“. A od toho je tu cirkev.

Luther nám dobre poradil. Ale my často nedokážeme rozlišovať, zamieňame a miešame jedno s druhým. Vonkajšiu cirkev s vnútornou, viditeľnú s neviditeľnou. A dokonca neraz to robia aj tí najvyšší predstavitelia. Vidia len vonkajšiu podobu cirkvi a snažia sa ju zdokonaľovať, očisťovať, vytrhávajú kúkoľ a s ním neraz aj pšenicu. V podobnej situácii sa ocitla v súčasnej dobe aj ECAV a hľadá z toho východisko. O tomto je súčasný duchovný pohyb a mali by sme sa z neho tešiť.

Ako nám v tom všetkom pomôže Filip a jeho príbeh s etiópskym eunuchom? Myslím si, že práve verše 39 – 40 hovo- ria o podobe cirkvi. Tie dva verše akoby k príbehu ani nepatrili, sú tam akosi navyše. Až po krst je to jeden celok. Ale ako súvisí s príbehom Filipovo zmiznutie? Čakal by som, že Filip dá eunuchovi nejaké inštrukcie pre kresťanský život. Poradí mu, ako má doma založiť cirkevný zbor, ale nič také tu nie je. Filip jednoducho zmizne a eunuch ho viac nevidí. Ide si rozradostený svojou cestou! Ak je tu Filip poukazom na cirkev a jej úlohu, potom je to podľa našich súčasných predstáv nejaká divná cirkev. Neviditeľná. Nijako sa nemieša do ďalšieho života toho, ktorého priviedla ku Kristovi a Krstom to stvrдила. Naopak, podľa našich predstáv sa cirkev mieša do všetkého, vstupuje do každodenného života s príkazmi, pravidlami, zákazmi, cirkevno-právnymi predpismi. Najradšej by viedla pokrsteného za ruku. Ale nechať ho ísť rozradosteného svojou cestou ... opakujem, svojou cestou ... to je nepredstaviteľné.

Viditeľná a neviditeľná, vonkajšia a vnútorná cirkev. Tá istá a predsa nie totožná. Rozumel tomu aj Melancton

s Lutherom pri tvorbe Augsburského vyznania v 8. článku: „V tomto živote je však medzi pobožnými veľa falošných kresťanov ...“. A v článku 7 dodáva: „Pre pravú jednotu kresťanskej cirkvi preto nie je potrebné, aby sa všade zachovávali tie isté, ľuďmi ustanovené cirkevné obrady ...“.

Filip priviedol eunucha k poznaniu Krista, toto poznanie stvrdili krstom a – to stačilo. Eunuch išiel rozradostený svojou cestou a Filip sa ocitá v Azóte a hlása evanjelium podľa Pánovho príkazu: Chodte a a zvestujte, čiňte mi učeními všetky národy. A netrápte sa až tak veľmi vonkajšou podobou cirkvi, čistotou učenia, vydávaním a zachovávaním cirkevno-právnych predpisov. **Stačí to jedno – priviesť človeka k poznaniu Krista, k vyznaniu viery a nechať ho ísť rozradosteného svojou cestou.**

Tak nejako to povedal aj známy teológ minulého storočia Lewis: Jediným oprávnením existencie cirkvi je priviesť človeka ku Kristovi ... tí dvaja si už potom porozumejú, aj keď to nemá rovnakú vonkajšiu podobu. A takíto kresťania potom vytvárajú aj jednotu viery v rozličnosti jazykov – ako to napokon spievame aj v jednom našom predspeve. Lebo jednota v rozličnosti – to je to, o čo práve zápasíme.

Jozef Grexa, ev. farár v. v.

MAJSTER JÁN HUS

(inšpirácia k obnove života podľa zvesti Biblie)

Ján Hus sa narodil okolo r. **1370 v Husinci pri Prachaticiach** (južné Čechy; pozn. autora: niekedy sa uvádza r. 1369, inokedy 1370 či 1371). Mal **hudobný talent**, stal sa choralistom – spieval v chrámovom zbore pri ranných a odpoľudňajších modlitbách. Choralisti boli nadaní chlapci, schopní naučiť sa latinské texty.

Hus **študoval na Univerzite v Prahe filozofiu a teológiu**, neskôr tiež **prednášal** (vyučoval).

Bol vysvätený za **kňaza** a pôsobil ako **kazateľ v Betlehemskej kaplnke**.

Tá bola vybudovaná, aby v Prahe počúvali ľudia kázne Božieho slova **v rodnej češtine**. Do kaplnky sa pomestilo 3000 poslucháčov. Husa tam prichádzali počúvať zástupy ľudí. Medzi nimi aj kráľovná Žofia, manželka kráľa Václava IV.

Hus mal **schopnosť vysvetliť aj ťažké state Biblie** jednoduchým ľuďom. **Požadoval nápravu života. Kritizoval cirkev**, ktorá sa v úsilí o bohatstvo a moc spreneverila pôvodným Kristovým myšlienkam, káral duchovenstvo za zhýralý život. Bol **ovplyvnený myšlienkami anglického reformátora Jána Viklefa**. Žiadal uvádzať do života Viklefov **princíp Božieho zákona ako najvyššej normy ľudského konania**. Na bohoslužbách **presadzoval spev**.

Viklefovo učenie cirkev odsudzovala. Na jar r. 1408 pražská univerzita vyhlásila Viklefove články za bludné a zakázala ich hlásať. Vznikol spor medzi učiteľmi univerzity. Po jeho

ukončení bol **Hus** bol v r. 1409 **zvolený za rektora pražskej univerzity**. Verejne vystúpil proti spáleniu Viklefových spisov (ktoré prikázal arcibiskup). Hus sa u pápeža odvolal proti príkazu arcibiskupa. No neúspešne.

Hus **vystúpil proti predaju odpustkov**, tým stratil podporu kráľa Václava (ktorý mal z odpustkov zisk). Na Prahu bola uvalená **kliatba** (zákaz bohoslužieb krstov, pohrebov).

Hus teda koncom jesene 1412 dobrovoľne **odišiel z Prahy**.

Žil na vidieku na hradoch Kozí Hrádek (pri meste Táboře) a Krakovec (pri Rakovníku). Kázal a mnoho písal, zväčša po česky: napr. *Výklad Viery, Desatora a Otčenáša*; zbierku kázni. V diele *Knížky o svatokupectví* kritizoval predaj odpustkov a obsadzovanie cirkevných úradov za peniaze. Najvýznamnejší je spis **O cirkvi**. V ňom vychádzajúc z učenia Viklefa, **za hlavu cirkvi označil Ježiša Krista – nie pápeža**.

Do Kostnice (Nemecko) bol zvolaný cirkevný snem (koncil). Mal reformovať cirkev, zvoliť jediného pápeža (vtedy boli traja...) odstrániť šíriace sa bludy. Napriek odhováraniu priateľov sa Hus v októbri 1414 vydal na cestu do Kostnice. Mal úmysel obraňovať tam svoje učenie. Texty, ktoré si pripravil a chcel ich predniesť na svoju obranu však už nepredniesol.

Od kráľa Žigmunda Luxemburského síce dostal glejt (ochrannú listinu), no **v Kostnici** bol Hus zatknutý a ako podozrivý z hlásania bludov herézy **uväznený**. **Vo väzení ochorel**, no napísal niekoľko spisov. V marci 1415 bol premiestnený do väzenia v pevnosti Gottlieben.

Kráľ Žigmund (s ohľadom na svoje nástupníctvo v Českom kráľovstve) vymohol Husovo verejné vypočutie na koncile. Súd žiadal, aby Hus odvolal svoje učenie. Hus odmietol. Koncil ho vyhlásil za **kacíra** (šíritela bludov). Temer mesiac sa predstavitelia koncilu pokúšali presvedčiť ho, aby svoje názory odvolal. V prípade ich odvolania mu hrozilo doživotné väzenie. Hus však vo svojej viere vytrval. Bol odovzdaný svetskej moci a **6. júla 1415 na hranici za mestom upálený**. Jeho ostatky boli hodené do rieky Rýn.

Po Husovej smrti napísali českí a moravskí páni do Kostnice sťažnosť opatrenú 452 pečaťami. V nej vyjadrili

„Povedz trom svojim sestrám a bratom, že máš rada, rád našu cirkev, že Ti na nej záleží! Povedz trom svojim sestrám a bratom, že chceš, aby naša cirkev rástla v Božom duchu s Božími ľuďmi a Božími pastiermi na čele!“

8/Reformačné listy č. 22; 15. júl 2018

podporu českej šľachty Majstrovi Jánovi Husovi. Symbolom novej poslušnosti – nie cirkvi, ale Písmu svätému – sa stal **kalich**. Prijímanie z kalicha (podobojí) zaviedol v r. 1414 v Prahe teológ Jakoubek ze Stříbra, Husov priateľ.

V úsilí o obnovu cirkvi pokračovali o sto rokov po Husovej smrti reformátori v Nemecku. Vtedy sa vravelo: „**Evanjelium, ktoré teraz máme sa zrodilo z Husovej krvi.**“

V r. 1999 pápež Ján Pavol II. prehlásil, že ľutuje krutú smrť Jána Husa a uznal ho ako reformátora cirkvi.

Z Husových myšlienok

« Ak nemôže byť pravda prejavovaná bez pohoršenia, je lepšie prijať pohoršenie, ako sa zriecť pravdy.

« Zlorečený je ten, kto pre kus chleba opustí pravdu.

« **Verný kresťan! Hľadaj pravdu, počúvaj pravdu, uč sa pravde, miluj pravdu, drž sa pravdy, bráň pravdu až do smrti, lebo pravda ťa vyslobodí od hriechu, od diabla, od smrti duše a napokon od večnej smrti, ktorou je večné odlúčenie od Božej milosti.**

« Pravda na veky pretrvá, hoci na čas býva porazená.

« Prosím vás, aby ste sa milovali, dobrých násilím utláčať nedali a pravdu každému priali.

Dve modlitby Majstra Jána Husa

▪ *Všemohúci Pane, ktorý si Cesta, Pravda a Život. Ty vieš, ako málo je tých, ktorí v týchto dobách chodia s Tebou. Ako málo je tých, ktorí Teba, svoju Hlavu, napodobňujú v pokore a tichosti, v chudobe a čistote, v pracovitosti a trpezlivosti. Pomôž svojmu maličkému stádočku, aby Ťa nezrádzalo, ale úzkou cestou Ťa nasledovalo až do konca. Amen.*

▪ *Ó najsladší Kriste, tiahni nás slabých za sebou, lebo ak nás Ty nepotiahneš, nemôžeme Ťa nasledovať. Daj (nám) statočného ducha, aby bol pohotový, a ak je telo mdlé, nech (ho) predchádza, sprostredkuje i nasleduje Tvoja milosť, pretože bez Teba nemôžeme nič konať, a dokonca ani ísť pre Teba na ukrutnú smrť. Daj odhodlaného ducha, nebojácne srdce, pravú vieru, pevnú nádej a dokonalú lásku, aby sme za Teba najtrpezlivejšie a s radosťou nasadili svoj život. Amen.*

spracoval Martin Šefranko

AKO ČITAŤ BIBLIU

Sk 8,30 „Keď Filip pribehol, počul, ako číta proroka Izaiáša, a spýtal sa: Či aj rozumieš, čo čítaš? 31 Odpovedal mu: Akože by som rozumel, ak mi len niekto nevysvetlí? Potom prosil Filipa, aby vyšiel (na voz) a prisadol k nemu..... Čo mi prekáža dať sa pokrstiť? 37 Filip mu povedal: Ak veríš z celého srdca, môže sa stať. A (eunuch) odpovedal: Verím, že Ježiš Kristus je Syn Boží“ (Sk 8, 26 – 39).

J 4, 28 „Žena nechala teda tam nádobu, odišla do mesta a hovorila ľuďom: 29 Podďte sa pozrieť na človeka, ktorý mi povedal všetko, čo som robila; či to nie je Kristus?“ (J 4, 1 – 28).

Biblia je taká zvláštna kniha. Pre veriacich aj neveriacich. Veriaci by ju mali čítať pravidelne, mala by byť pre nich každodenným chlebom a živou vodou, ale ... nebýva to vždy tak. Aj veriaci majú s čítaním Biblie niekedy problém. Oslovili ma dve malé myšlienky, ktoré by mohli pri čítaní Biblie pomôcť. Obidve zazneli v našom dennom čítaní Tesnou bránou.

Prvá je zo známeho príbehu o kráľovskom dvoranovi, ktorý cestoval z náboženskej návštevy Jeruzalema a cestou si čítal „Bibliu“. Mal však problém, ktorý sa vyskytuje dosť často: nerozumel tomu, čo čítal. Nie kvôli „jazyku“, v ktorom bol text napísaný, ale kvôli obsahu. Nerozumel o čom to je, resp. o kom to je. Nerozumel, čo to znamená pre jeho osobný život. Potreboval pomoc ...

A tak je tu otázka: **či rozumieš tomu, čo čítaš v Biblii?** Biblia je vlastne osobný text pre každého čitateľa. Ktosi povedal, že to je akýsi „lúbostný list“ od Boha. Boh mi práve čosi píše, čosi mi chce povedať. Čo by to mohlo znamenať?

Filip s Etiópčanom sa v rozhovore dostali až ku krstu. S tým súvisela otázka viery – ak veríš. Predmet viery je centrum Biblie: Ježiš Kristus. Verím, že Ježiš Kristus je Syn Boží. A to znamená, že Ježiš Kristus vstúpil do nášho sveta z Božieho sveta. Z iného sveta, ako je ten náš. Povedal by som, že zo skutočného sveta. Zo sveta, ktorý je podstatou všetkého. Zo sveta, v ktorom existuje Boh, ako realita všetkých realít. Zo sveta, ktorý naše zmysly nevedia vnímať, ale vďaka pokroku vedeckého myslenia začíname čo-to vnímať a chápať. Boh stvoril tento náš svet takým spôsobom, že sme jeho súčasťou; súčasťou Jeho sveta i Jeho samotného. Naša existencia je závislou na Ňom. Sk 17,28. Ježiš, Boží Syn, vstúpil do toho nášho sveta, aby ho napravil, obnovil, dovŕšil, vrátil mu pôvodnú, Bohom zamýšľanú podobu. To všetko a ešte omnoho viac znamená výraz „verím, že Ježiš Kristus je Syn Boží“.

Mám s tým problém, nerozumiem tomu? Potrebujem pomoc, aby som rozumel. A možno človek vedľa mňa potrebuje moju pomoc, aby on porozumel ... Biblia ma učí klásť otázky a hľadať odpovede. To je dobre vedieť aj v súčasnom dnaní v našej ECAV.

Druhá myšlienka je od ženy Samaritánky. Biblia mi hovorí všetko o mne. Je to kniha pre mňa. Učí ma rozumieť sebe samému, zmyslu môjho života. Ak som už niečo porozumel, mám to tlmočiť iným – všetkým okolo mňa. Mám ľuďom hovoriť, čo mi Biblia povedala o mne (nie o nich, ale o mne). Aby porozumeli, že je to reč „z druhého brehu“. Hovorí Niekto, kto vie o mne viac, ako ja sám, kto vie o mne všetko. Autor môjho života, Stvoriteľ. Ž 139, 14 – 16. Povedal mi o mne všetko ... Biblia mi povedala o mne všetko. Aj to, čo skrývam hlboko v sebe, aj to, ako chcem všetko zvládnuť, a nedarí sa mi to, ako nedokážem vytvárať skutočný vzťah lásky, ako vo všetkom myslím len na seba a v prvom rade na seba – aj vo vzťahu muž – žena. Dokonca aj v mojom vzťahu ku chrámu, modlitbám, bohoslužbe ...

Dve malé myšlienky o tom, ako čítať Bibliu. **Prvá** – či rozumiem, čo čí-

---

„Povedz trom svojim sestrám a bratom, že máš rada, rád našu cirkev, že Ti na nej záleží! Povedz trom svojim sestrám a bratom, že chceš, aby naša cirkev rástla v Božom duchu s Božími ľuďmi a Božími pastiermi na čele!“

9/Reformačné listy č. 22; 15. júl 2018

tam, či sa pýtam, či kladiem otázky, či počúvam odpovede; či odpovedám, keď sa pýtajú mňa. **Druhá** – čo mi Biblia povedala o mne, čo mi o mne povedal Ježiš, Syn Boží. A či som o tom hovoril všetkým ...

Prajem vám radosť z čítania Biblie po celý život.

Jozef Grexa, ev. farár v. v.

PODPORTE, PROSÍME, NAŠE ÚSILIE ZA OBNOVU CIRKVI – FINANČNE A MODLITEBNE!

Hnutie evanjelických laických pracovníkov, o. z. je dobrovoľné združenie neordinovaných pracovníkov a členov Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku (ECAV). Vzniklo v roku 2013 pod pôvodným názvom Evanjelická jednota. **Poslaním** združenia je podporovať komplexný rozvoj ECAV, uplatnenie jej členov a laických pracovníkov na všetkých úrovniach jej správy s dôrazom na rozvoj misijnej a sociálnej práce, ekonomickej spolupráce a duchovný rast členov ECAV vo všetkých regiónoch Slovenska. Združenie má široko definované **ciele, ku ktorým patria**: rozvoj bratsko-sesterských vzťahov a modlitebných spoločenstiev, vzdelávanie laických pracovníkov a prehlbovanie vnútromisijnej práce v cirkvi, podpora aktivít, ktoré vedú k obnove jednoty a dôvery v cirkvi medzi ordinovanými (duchovní pracovníci) a neordinovanými ako i podpora vzájomnej spolupráce jednotlivých občianskych združení, organizácií a organizačných zložiek v ECAV. **Členstvo** v združení je individuálne ako aj kolektívne. Medzi zasadnutiami Valného zhromaždenia koordinuje činnosť združenia **Výkonný výbor**, ktorého členmi sú predseda a dvaja podpredsedovia združenia, koordinátor členskej základne a tlačový tajomník.

Podporte, prosíme, finančne alebo modlitebne naše projekty:

- Projekt – Budovanie a rozvoj nového komunikačného a misijného nástroja – Reformačných listov**, ktoré sú dostupné emailom a na internete. Chceme byť moderným evanjelickým médiom, ktoré bude reflektovať činnosť ECAV na Slovensku s misijným zámerom. Do poznámky, prosím, uveďte: **Reformačné listy** alebo uveďte *variabilný symbol* číslo: 4024.
- Projekt – Podpora misijných a evanjelizačných aktivít a podujatí** – v rámci tohto projektu sa sústreďme na podporu osvedčených evanjelizačných projektov ako je napríklad PRO CHRIST, ale aj nových zámerov a aktivít v oblasti misie a evanjelizácie vrátane podpory vzdelávania pracovníkov a výmeny skúsenosti. Do poznámky, prosím, uveďte: **Misia**
- Projekt – Zostavenie legislatívneho návrhu** (vytvorenie paragrafového znenia) **novelizácie ústavy** za účelom decentralizácie ECAV na Slovensku a vzniku troch dištriktov, vrátane dôvodovej správy. Do poznámky, prosím, uveďte: **Decentralizácia**
- Projekt – Správa o stave ECAV na Slovensku (Biela kniha)** – jej súčasťou bude aj prieskum názorov cirkevných zborov a členov cirkvi k aktuálnym otázkam stavu a rozvoja cirkvi. Chceme sa inšpirovať našimi predkami, ktorí zostavili v roku 1930 podrobný Almanach evanjelickej cirkvi tak, aby sme získali ucelený obraz o činnosti našej cirkvi v období po roku 1989. Do poznámky, prosím, uveďte: **Biela kniha**
- Projekt – Vytvorenie Ústavu pamäti ECAV na Slovensku** – najmä za účelom dokumentácie prejavov prenasledovania cirkvi a šírenia informácií o týchto prejavoch. Aj naša ECAV na Slovensku bola v období totality vystavená prenasledovaniu, jej činnosť bola ochromená, a preto sa chceme toto obdobie pokúsiť zmapovať s pomocou odborníkov – historikov, vedeckých a akademických pracovníkov. Do poznámky, prosím, uveďte: **Ústav pamäti**
- Projekt – Podpora obnovy, ochrany a prezentácie kultúrneho dedičstva** vrátane vytvorenia nového centrálného archívu a múzea evanjelických kultúrnych hodnôt. Táto oblasť je predmetom dlhodobej diskusie v ECAV na Slovensku, mnohé kroky sa už podnikli, boli by sme však radi, keby sa nám podarilo v spolupráci s odborníkmi, spolupracovníkmi cirkvi, podporou štátu a našej cirkvi položiť reálne základy nového centrálného archívu ECAV, ako aj pomôcť pri budovaní múzea, ktoré by dokumentovalo rozmanitosť duchovného a kultúrneho dedičstva ECAV na Slovensku. Do poznámky, prosím, uveďte: **Kultúrne dedičstvo**

Ak máte záujem podporiť naše aktivity ako podporovateľ, sympatizant alebo člen HELP, o. z. napíšte nám na adresu help@evanjelickajednota.sk a obratom Vám zašleme prihlášku.

Číslo bankového účtu združenie je: **IBAN: SK32 7500 0000 0040 2009 7346**. Ochotného darcu miluje Boh. **ĎAKUJEME**

Kontakt na tím Reformačných listov:

Hnutie evanjelických laických pracovníkov, o. z.
Partizánska 2
811 03 Bratislava

Redakčná rada:

šéfredaktorka: Eva Bachletová	0905 813 782
Monika Cipciarová	0948 254 765
Martin Kováč	0905 269 078
Ľubo Bechný	0905 345 764

Vaše podnety a skúsenosti čakáme tiež na adrese: help@evanjelickajednota.sk. Na emailovej adrese listy@evanjelickajednota.sk sa môžete prihlásiť aj na odoberanie Reformačných listov e-mailom.

Viac nezahmlených a pravdivých informácií si môžete prečítať na internetovej stránke www.help-ecav.sk

„Povedz trom svojim sestram a bratom, že máš rada, rád našu cirkev, že Ti na nej záleží! Povedz trom svojim sestram a bratom, že chceš, aby naša cirkev rástla v Božom duchu s Božími ľuďmi a Božími pastiermi na čele!“

10/Reformačné listy č. 22; 15. júl 2018